

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSION TIEDONANTO

Tilapäiset puitteet valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkisessä covid-19-epidemiassa

(2020/C 91 I/01)

1. COVID-19-EPIDEMIA, SEN VAIKUTUS TALOUTEEN JA TILAPÄISTEN TOIMENPITEIDEN TARVE

1.1. Covid-19-epidemia ja sen vaikutus talouteen

1. Covid-19-epidemia on vakava kansanterveysuhka kansalaisille ja yhteiskunnille, ja tartuntoja on kaikissa unionin jäsenvaltioissa. Se on myös merkittävä isku globaalille ja unionin taloudelle, ja EU:n toimielinten koordinoituilla taloudellisilla toimilla on äärimmäisen tärkeä merkitys näiden kielteisten vaikutusten lieventämiseksi EU:n taloudessa.
2. Tämä isku osuu talouteen eri tavoin. Toimitusketjujen häiriintymisestä syntyy tarjontahäiriö ja kuluttajien kysynnän laskusta kysyntähäiriö, minkä lisäksi epävarmuus vaikuttaa kielteisesti investointisuunnitelmiin ja yrityksille koituu likviditeettiongelmia.
3. Jäsenvaltioiden käyttöön ottamalla rajoittamistoimenpiteillä, kuten sosiaalisen kanssakäymisen vähentämistä koskevilla toimenpiteillä, matkustusrajoituksilla, karanteeneilla ja väestön liikkumisen rajoittamisella pyritään varmistamaan, että isku on mahdollisimman lyhyt ja rajoitettu. Näillä toimenpiteillä on välitön vaikutus sekä kysyntään että tarjontaan, ja ne koskevat sekä yrityksiä että työntekijöitä, erityisesti terveydenhuollon, matkailun, kulttuurin, vähittäiskaupan ja liikenteen aloilla. Liikkuvuuteen ja kauppaan kohdistuvien välittömien vaikutusten lisäksi covid-19-epidemia vaikuttaa yhä enemmän kaikenlaisiin yrityksiin kaikilla toimialoilla, niin pieniin ja keskiisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin) kuin suuryrityksiinkin. Vaikutus kohdistuu myös maailmanlaajuisiin rahoitusmarkkinoihin, joilla on huolta likviditeetistä. Nämä vaikutukset eivät rajoitu tiettyyn jäsenvaltioon, vaan ne häiritsevät koko unionin taloutta.
4. Näissä covid-19-epidemian aiheuttamissa poikkeuksellisissa olosuhteissa kaikenlaiset yritykset voivat kärsiä vakavasta likviditeetin puutteesta. Sekä vakavaraiset että vähemmän vakavaraiset yritykset voivat kohdata äkillistä likviditeetin vähenemistä tai jopa täydellistä puutetta. Pk-yritykset ovat riskille erityisen alttiita. Tilanne voi näin ollen vaikuttaa vakavasti monien terveiden yritysten ja niiden työntekijöiden taloudelliseen tilanteeseen lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, ja sillä voi olla myös pitkäaikaisia vaikutuksia, koska yritysten toiminta vaarantuu.
5. Pankeilla ja muilla rahoituksen välittäjillä on covid-19-epidemian seurausten kannalta keskeinen merkitys talouden luotonsaannin ylläpitäjinä. Jos luotonanto supistuu vakavasti, taloudellinen toiminta hidastuu nopeasti, kun yrityksillä on vaikeuksia maksaa toimittajilleen ja työntekijöilleen. Tältä pohjalta on aiheellista, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä kannustaakseen luottolaitoksia ja muita rahoituksen välittäjiä jatkamaan tätä tehtäväänsä EU:n taloudellisen toimeliaisuuden tukijoina.

6. Tuki, jota jäsenvaltiot myöntävät yrityksille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla tämän tiedonannon mukaisesti ja joka ohjataan yrityksille rahoituksen välittäjinä toimivien pankkien kautta, hyödyttää suoraan kyseisiä yrityksiä. Tätä tukea ei ole tarkoitettu pankkien elinkelpoisuuden, likviditeetin tai vakavaraisuuden säilyttämiseen tai palauttamiseen. Myöskään tukea, jota jäsenvaltiot myöntävät pankeille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla covid-19-epidemian aiheuttamien välittömien vahinkojen korvaamiseksi ⁽¹⁾, ei ole tarkoitettu rahoituslaitosten tai yhteisöjen elinkelpoisuuden, likviditeetin tai vakavaraisuuden säilyttämiseen tai palauttamiseen. Sen vuoksi tällaista tukea ei katsottaisi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU ⁽²⁾ (pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi) eikä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 806/2014 ⁽³⁾ (asetus yhteisestä kriisinratkaisumekanismista) mukaiseksi poikkeukselliseksi julkiseksi rahoitustueksi eikä sitä myöskään arvioitaisi pankkialaan ⁽⁴⁾ sovellettavien valtioneuvostojen ⁽⁵⁾ mukaisesti.
7. Jos pankit tarvitsevat covid-19-epidemian vuoksi suoraa tukea pääomitusta tai arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskevana toimenpiteenä, on arvioitava, täyttääkö kyseinen toimenpide pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin 32 artiklan 4 kohdan d alakohdan i, ii tai iii alakohdan mukaiset edellytykset. Jos viimeksi mainitut edellytykset täyttyvät, tällaista suoraa tukea saavaa pankkia ei katsottaisi lähellä kaatumista olevaksi tai todennäköisesti kaatuvaksi laitokseksi. Siltä osin kuin tällaisilla toimenpiteillä puututaan covid-19-epidemiaan liittyviin ongelmiin, katsottaisiin, että toimenpiteisiin voidaan soveltaa vuoden 2013 pankkitiedonannon ⁽⁶⁾ 45 kohtaa, jossa vahvistetaan poikkeus vaatimukseen, jonka mukaan osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien on osallistuttava vastuunjakoon.
8. Sen lisäksi, että yritysten likviditeetti saattaa olla riittämätön, niille voi koitua huomattavaa vahinkoa covid-19-epidemian vuoksi. Covid-19-epidemian poikkeuksellisen luonteen vuoksi tällaisia vahinkoja ei olisi voitu ennakoida, ne ovat laajuudeltaan merkittäviä ja näin ollen yritykset joutuvat olosuhteisiin, jotka poikkeavat jyrkästi markkinaolosuhteista, joissa ne tavallisesti toimivat. Myös terveet ja tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvien riskien hyvin valmistautuneet yritykset voivat joutua vaikeuksiin näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa jopa siinä määrin, että niiden elinkelpoisuus voi vaarantua.
9. Covid-19-epidemia aiheuttaa vakavan taantuman riskin, joka vaikuttaa koko EU:n talouteen ja koskettaa yrityksiä, työpaikkoja ja kotitalouksia. Tarvitaan tarkoin kohdennettua julkista tukea, jolla varmistetaan, että markkinoilla on riittävästi likviditeettiä. Näin voidaan torjua terveille yrityksille aiheutuvia vahinkoja ja turvata taloudellisen toiminnan jatkuvuus covid-19-epidemian aikana ja sen jälkeen. Koska EU:n talousarvio on rajallinen, suurin osa toteutettavista toimista on rahoitettava jäsenvaltioiden kansallisista talousarvioista. EU:n valtioneuvostojen perusteella jäsenvaltiot voivat toteuttaa nopeita ja tehokkaita toimia tukeakseen kansalaisia ja yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, joilla on taloudellisia vaikeuksia covid-19-epidemian vuoksi.

⁽¹⁾ Jäsenvaltiot voivat ilmoittaa tällaisesta tuesta, ja komissio arvioi sen SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla.

⁽²⁾ EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190.

⁽³⁾ EUVL L 225, 30.7.2014, asetus yhteisestä kriisinratkaisumekanismista, 3 artiklan 1 kohdan 29 alakohta.

⁽⁴⁾ Kaikista toimenpiteistä, joilla tuetaan luottolaitoksia tai muita rahoituslaitoksia ja jotka ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtioneuvostoa eivätkä kuulu tämän tiedonannon piiriin tai SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan, on ilmoitettava komissiolle ja ne on arvioitava pankkialaan sovellettavien valtioneuvostojen mukaisesti.

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto – rahoituslaitosten pääomapoljan vahvistaminen tämänhetkisessä finanssikriisissä: tuen rajaaminen välttämättömään vähimmäismäärään ja suojatoimet kilpailun kohtuuttoman vääristymisen estämiseksi (pääomapoljan vahvistamista koskeva tiedonanto) (EUVL C 10, 15.1.2009, s. 2); komission tiedonanto arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittelystä yhteisön pankkisektorilla (arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskeva tiedonanto) (EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1); komission tiedonanto elinkelpoisuuden palauttamisesta ja rahoituslaitosten tämänhetkisessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arvioinnista valtioneuvostojen perusteella (rakenneuudistustiedonanto) (EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9); komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä tammikuuta 2011 (voimassaolon jatkamista koskeva vuoden 2010 tiedonanto) (EUVL C 329, 7.12.2010, s. 7); komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä tammikuuta 2012 (voimassaolon jatkamista koskeva vuoden 2011 tiedonanto) (EUVL C 356, 6.12.2011, s. 7); komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013 (vuoden 2013 pankkitiedonanto) (EUVL C 216, 30.7.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Komission tiedonanto valtioneuvostojen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013 (EUVL C 216, 30.7.2013, s. 1).

1.2. Kansallisten tukitoimenpiteiden tiivis koordinointi Euroopan tasolla

10. Kohdennetulla ja oikeasuhteisella EU:n valtiontukien valvonnalla voidaan varmistaa, että kansalliset tukitoimenpiteet auttavat niiden kohteena olevia yrityksiä tehokkaasti covid-19-epidemian aikana ja että yritykset voivat myös toipua nykyisestä tilanteesta, kun pidetään mielessä sekä vihreän että digitaalisen siirtymän toteutumisen merkitys EU:n aikavälin tavoitteiden mukaisesti. EU:n valtiontukien valvonnalla varmistetaan myös, että EU:n sisämarkkinat eivät pirstoudu ja että tasapuoliset toimintaedellytykset voidaan säilyttää. Sisämarkkinoiden eheys nopeuttaa myös elpymistä. Samalla vältetään haitallinen tukikilpailu, jossa vauraammat jäsenvaltiot myöntävät yrityksille tukea naapureitaan avokätisemmin, mikä heikentäisi yhteenkuuluvuutta unionissa.

1.3. Asianmukaisten valtiontukitoimenpiteiden tarve

11. Osana jäsenvaltioiden kokonaistoimintaa, kun ne pyrkivät torjumaan covid-19-epidemian vaikutuksia talouteensa, tässä tiedonannossa esitellään EU-sääntöjen mukaisia jäsenvaltioiden mahdollisuuksia varmistaa yritysten likviditeetti ja rahoituksen saanti, erityisesti niiden pk-yritysten osalta, jotka kokevat nyt äkillistä likviditeetin puutetta, jotta nämä yritykset voisivat toipua nykytilanteesta.
12. Komissio kuvasi 13. maaliskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa "Koordinoidut taloudelliset toimet covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi" (7) eri vaihtoehtoja, joita jäsenvaltiot voivat käyttää EU:n valtiontukien valvonnan ulkopuolella ja joita ne voivat ottaa käyttöön ilman komission osallistumista. Niihin kuuluvat kaikkiin yrityksiin sovellettavat toimenpiteet, jotka koskevat palkkatukia, yritys- ja arvonnäisäveron maksujen tai sosiaaliturvamaksujen keskeyttämistä tai suoraan kuluttajille annettavaa rahoitustukea peruutetuista palveluista tai lipuista, joita kyseiset toimijat eivät korvaa.
13. Jäsenvaltiot voivat myös suunnitella tukitoimenpiteitä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (8) nojalla ilman komission hyväksyntää.
14. Lisäksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla ja kuten pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevissa suuntaviivoissa täsmennetään, jäsenvaltiot voivat ilmoittaa komissiolle tukiohjelmista kiireellisten likviditeettitarpeiden täyttämiseksi ja rahoitusvaikeuksiin joutuvien yritysten tukemiseksi myös silloin, kun vaikeudet johtuvat covid-19-epidemiasta tai epidemia pahentaa niitä (9).
15. Lisäksi jäsenvaltiot voivat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla maksaa korvauksia yrityksille niillä toimialoilla, joilla epidemian vaikutukset ovat erityisen voimakkaat (esim. liikenne, matkailu, kulttuuri, majoitus ja vähittäiskauppa), ja/tai tapahtumajärjestäjille, jotka ovat joutuneet perumaan tapahtumia ja joille on suoraan koitunut vahinkoja epidemian vuoksi. Jäsenvaltiot voivat ilmoittaa tällaisista korvaustoimenpiteistä, ja komissio arvioi ne suoraan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla (10). Pelastamis- ja rakenneuudistus-suuntaviivoihin sisältyvää ainutkertaisuuden periaatetta (11) ei sovelleta tukeen, jonka komissio katsoo

(7) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan investointipankille ja euroryhmälle "Koordinoidut taloudelliset toimet covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi", COM(2020) 112 final, 13. maaliskuuta 2020.

(8) Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

(9) Suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen (EUVL C 249, 31.7.2014, s. 1). Komissio on hyväksynyt useita tukiohjelmia yhdeksässä eri jäsenvaltiossa.

(10) Ks. esimerkiksi komission päätös SA. 56685, Tanska – korvausjärjestelmä covid-19-epidemiaan liittyvistä tapahtumien peruuttamisesta.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf

(11) Ks. pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevien suuntaviivojen 3.6.1 jakso.

sisämarkkinoille soveltuvaksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla, sillä kyseinen tukilaji ei ole pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 71 kohdassa tarkoitettua *pelastamistukea, rakenneuudistustukea tai väliaikaista rakenneuudistustukea*. Tämän vuoksi jäsenvaltiot voivat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla maksaa covid-19-epidemian aiheuttamien välittömien vahinkojen korvaamiseksi korvauksia yrityksille, jotka ovat saaneet pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaista tukea.

16. Edellä mainittujen mahdollisuuksien täydentämiseksi komissio esittää tässä tiedonannossa uusia väliaikaisia valtiontukitoimenpiteitä, jotka se katsoo SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuviksi ja jotka voidaan hyväksyä hyvin nopeasti, kun asianomainen jäsenvaltio on niistä ilmoittanut. Lisäksi vaihtoehtoisten lähestymistapojen – sekä tukiohjelmien että yksittäisten toimenpiteiden – ilmoittaminen on edelleen mahdollista. Tämän tiedonannon tavoitteena on luoda puitteet, joiden avulla jäsenvaltiot voivat ratkaista yritysten tällä hetkellä kohtaamia ongelmia, ja samalla säilyttää EU:n sisämarkkinoiden yhtenäisyys ja varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset.

2. EUROOPAN UNIONIN TOIMINNASTA TEHDYN SOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 3 KOHDAN B ALAKOHDAN SOVELTAMINEN

17. Komissio voi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan pitää tukea sisämarkkinoille soveltuvana, jos se on tarkoitettu jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen. Unionin tuomioistuimet ovat todenneet, että häiriön on koskettava kyseisen jäsenvaltion koko taloutta tai sen merkittävää osaa eikä ainoastaan jonkin sen alueen tai osan taloutta. Tällainen näkemys noudattaa lisäksi periaatetta, jonka mukaan poikkeusmääräystä, jollainen SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohta on, on tulkittava suppeasti ⁽¹²⁾. Komissio on päätöksiä tehdessään soveltanut johdonmukaisesti tätä tulkintaa ⁽¹³⁾.
18. Kun otetaan huomioon, että covid-19-epidemia vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin ja että jäsenvaltioiden toteuttamat rajoittamistoimenpiteet vaikuttavat yrityksiin, komissio katsoo, että valtiontuki on perusteltua ja voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti rajoitetun ajan, jotta voidaan lievittää yritysten kohtaamaa likviditeettivajetta ja varmistaa, että covid-19-epidemian aiheuttamat häiriöt eivät heikennä yritysten elinkelpoisuutta, erityisesti pk-yritysten osalta.
19. Komissio esittää tässä tiedonannossa sisämarkkinoille soveltuvuuden edellytykset, joita se soveltaa periaatteessa jäsenvaltioiden SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla myöntämään tukeen. Jäsenvaltioiden on sen vuoksi osoitettava, että komissiolle tämän tiedonannon mukaisesti ilmoitetut valtiontukitoimenpiteet ovat tarpeen, asianmukaiset ja oikeasuhteiset asianomaisen jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseksi ja että kaikkia tässä tiedonannossa esitettyjä edellytyksiä noudatetaan täysin.
20. Tämän tiedonannon 3.1 jakson mukaisesti myönnetty tuki voi kumuloitua joko 3.2 jakson tai 3.3 jakson mukaisen tuen sekä 3.5 jakson mukaisesti myönnetyn tuen kanssa ⁽¹⁴⁾.

3. VÄLIAIKAISET VALTIONTUKITOIMENPITEET

3.1. Tuki suorina avustuksina, takaisinmaksettavina ennakkoina tai veroetuuksina

21. Jo olemassa olevien, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohtaan perustuvien mahdollisuuksien lisäksi tilapäiset rajoitetut tukimäärät yrityksille, jotka kärsivät äkillisestä likviditeetin vähydestä tai jopa sen täydellisestä puutteesta, voivat olla nykytilanteessa tarkoituksenmukainen, tarpeellinen ja kohdennettu ratkaisu.

⁽¹²⁾ Yhdistetyt asiat T-132/96 ja T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG ja Volkswagen Sachsen GmbH. v. komissio (ECLI:EU:T:1999:326, 167 kohta).

⁽¹³⁾ Komission päätös 98/490/EY asiassa C 47/96, Crédit Lyonnais (EYVL L 221, 8.8.1998, s. 28), 10.1 kohta; Komission päätös 2005/345/EY asiassa C 28/02, Bankgesellschaft Berlin (EUVL L 116, 4.5.2005, s. 1), 153 kohta ja sitä seuraavat; ja komission päätös 2008/263/EY asiassa C 50/06, BAWAG (EUVL L 83, 26.3.2008, s. 7), 166 kohta. Ks. komission päätös asiassa NN 70/07, Northern Rock (EUVL C 43, 16.2.2008, s. 1); komission päätös asiassa NN 25/08, pelastamistuki WestLB:lle (EUVL C 189, 26.7.2008, s. 3) ja komission päätös, tehty 4 päivänä kesäkuuta 2008, valtiontuesta C 9/08, SachsenLB (EUVL L 104, 24.4.2009, s. 34) sekä komission päätös, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2017, valtiontuesta SA.32544 (2011/C), jonka Kreikka oli myöntänyt kreikkalaiselle rautatieyhtiölle TRAINOSE S.A.:lle (EUVL L 186, 24.7.2018, s. 25).

⁽¹⁴⁾ Tämän tiedonannon mukaisia tilapäisiä tukitoimenpiteitä voidaan yhdistää vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EUVL L 352, 24.12.2013) soveltamisalaa kuuluvaan tukeen.

22. Komissio katsoo tällaisen valtiontuen soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät (maatalouden alkutuotantoa sekä kalastus- ja vesiviljelyaloja koskevat erityissäännökset esitetään 23 kohdassa):
- a. Tuki on enintään 800 000 euroa yritystä kohden suorina avustuksina, takaisinmaksettavina enakkoina tai verotai maksuetuuksina. Kaikkien käytettävien lukujen on oltava bruttomääräisiä eli ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä.
 - b. Tuki myönnetään sellaisen tukiohjelman perusteella, jolla on alustava budjetti.
 - c. Tukea voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa (yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa⁽¹⁵⁾ tarkoitettulla tavalla) 31. joulukuuta 2019. Sitä voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät ole vaikeuksissa ja/tai yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa 31. joulukuuta 2019 mutta jotka kohtasivat vaikeuksia tai joutuivat vaikeuksiin sen jälkeen covid-19-epidemian vuoksi.
 - d. Tuki myönnetään viimeistään 31. joulukuuta 2020.⁽¹⁶⁾
 - e. Maataloustuotteiden⁽¹⁷⁾ jalostuksen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille myönnettävän tuen ehtona on, ettei tukea siirretä osittain tai kokonaan alkutuottajille eikä tuen määrää vahvisteta alkutuottajilta ostettujen tuotteiden tai asianomaisten yritysten markkinoille saattamien tuotteiden hinnan tai määrän perusteella.
23. Poiketen siitä, mitä 22 kohdassa edellytetään, maatalous-, kalastus- ja vesiviljelyaloihin sovelletaan seuraavia erityisedellytyksiä:
- a. Tuki on enintään 120 000 euroa kalastus- ja vesiviljelyalalla⁽¹⁸⁾ toimivaa yritystä kohti tai enintään 100 000 euroa maatalouden alkutuotannon⁽¹⁹⁾ alalla toimivaa yritystä kohti. Kaikkien käytettävien lukujen on oltava bruttomääräisiä eli ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä.
 - b. Maatalouden alkutuotannon alalla toimiville yrityksille myönnettävän tuen määrää ei saa vahvistaa markkinoille saatettujen tuotteiden hinnan tai määrän perusteella.
 - c. Kalastus- ja vesiviljelyalalla toimiville yrityksille myönnettävässä tuessa ei ole kyse komission asetuksen (EU) N:o 717/2014⁽²⁰⁾ 1 artiklan 1 kohdan a–k alakohdassa tarkoitetuista tukimuodoista.
 - d. Jos yritys toimii useilla aloilla, joihin sovelletaan eri enimmäismääriä 22 kohdan a alakohdan ja 23 kohdan a alakohdan mukaisesti, asianomainen jäsenvaltio varmistaa asianmukaisin keinoin, kuten erillisellä kirjanpidolla, että sovellettavaa enimmäismäärää noudatetaan kunkin toiminnan osalta ja että suurinta mahdollista määrää ei ylitetä yhteenlaskettujen määrien osalta.
 - e. Lisäksi sovelletaan kaikkia muita 22 kohdan edellytyksiä.⁽²¹⁾

⁽¹⁵⁾ Ks. Määritelmä, joka vahvistetaan tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17 päivänä kesäkuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1) 2 artiklan 18 kohdassa.

⁽¹⁶⁾ Jos tuki myönnetään veroetuuksina, tätä määräaika ei sovelleta vaan tuki katsotaan myönnettyksi vuoden 2020 veroilmoituksen jättämispäivänä.

⁽¹⁷⁾ Ks. määritelmät, jotka vahvistetaan tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 25 päivänä kesäkuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 702/2014 (EUVL L 193, 1.7.2014, s. 1) 2 artiklan 6 ja 7 kohdassa.

⁽¹⁸⁾ Koskee tuotteita, jotka luetellaan kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 1) liitteessä I.

⁽¹⁹⁾ Koskee kaikkia SEUT-sopimuksen liitteessä I lueteltuja tuotteita, lukuun ottamatta kalastus- ja vesiviljelyalan tuotteita, ks. edellinen alaviite 18.

⁽²⁰⁾ Komission asetus (EU) N:o 717/2014, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2014, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla (EUVL L 90, 28.6.2014, s. 45).

⁽²¹⁾ Edellä 22 kohdan c alakohdassa ja alaviitteessä 15 ja 30 tarkoitettu ”vaikeuksissa olevan yrityksen” määritelmä viittaa asetuksen (EU) N:o 702/2014 2 artiklan 14 kohdassa ja asetuksen (EY) N:o 1388/2014 3 artiklan 5 kohdassa vahvistettuihin määritelmiin.

3.2. Lainatakauksina myönnettävät tuet

24. Jotta voidaan varmistaa likviditeetin saanti yrityksille, joilla on äkillinen likviditeetin puute, julkiset takaukset, jotka myönnetään lainoille rajoitetuksi ajaksi ja rajoitetulle määrälle, voivat olla nykytilanteessa tarkoituksenmukainen, tarpeellinen ja kohdennettu ratkaisu.
25. Komissio katsoo, että tällainen valtiontuki, joka myönnetään uusina julkisina lainatakauksina, soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella seuraavin edellytyksin:

- a. Takausmaksut vahvistetaan vähimmäistasolle seuraavasti:

Takaussensajatyypit	Luottoriskimarginaali lainalle, jonka maturiteetti on 1 vuosi	Luottoriskimarginaali lainalle, jonka maturiteetti on 2–3 vuotta	Luottoriskimarginaali lainalle, jonka maturiteetti on 4–6 vuotta
Pk-yritykset	25bps	50bps	100bps
Suuret yritykset	50bps	100bps	200bps

- b. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltiot voivat ilmoittaa ohjelmista, jotka perustuvat edellä olevaan taulukkoon mutta joissa voidaan mukauttaa maturiteettia, hinnoittelua ja takausten kattavuutta (esimerkiksi siten, että takaus ei ole yhtä kattava, jos lainalla on pidempi maturiteetti).
- c. Takaus myönnetään viimeistään 31. joulukuuta 2020.
- d. Sellaisissa lainoissa, jotka erääntyvät 31. joulukuuta 2020 jälkeen,
- lainapääoman määrä on enintään tuensaajan vuotuiset palkkamenot kaksinkertaisina (mukaan luettuina sosiaaliturvamaksut sekä kustannukset sellaisesta henkilöstöstä, joka työskentelee yrityksen tiloissa mutta muodollisesti alihankkijan palkkaamana) vuonna 2019 tai viimeisenä vuonna, jolta tietoja on saatavilla. Tammikuun 1. päivänä 2019 tai sen jälkeen perustettujen yritysten lainapääoman enimmäismäärä ei saa olla suurempi kuin ensimmäisten kahden toimintavuoden arvioidut palkkamenot; tai
 - lainapääoman määrä on enintään 25 prosenttia tuensaajan kokonaisliikevaihdosta vuonna 2019; tai
 - asianmukaisilla perusteilla ja tuensaajan likviditeettitarpeistaan antaman oman ilmoituksen perusteella ⁽²²⁾ lainapääoman määrää voidaan korottaa pk-yritysten likviditeettitarpeiden kattamiseksi myöntämisaikakohdasta seuraavien 18 kuukauden ajaksi ja suurten yritysten likviditeettitarpeiden kattamiseksi myöntämisaikakohdasta seuraavien 12 kuukauden ajaksi.
- e. Sellaisten lainojen lainapääoman määrä, jotka erääntyvät viimeistään 31. joulukuuta 2020, voi olla 25 kohdan d alakohdassa tarkoitettua määrää suurempi, jos siihen on asianmukaiset perusteet ja tuen oikeasuhteisuus on yhä varmistettu.
- f. Takauksen kesto on enintään kuusi vuotta, ja julkinen takaus on enintään
- 90 prosenttia lainapääomasta, jos tappiot jakautuvat samassa suhteessa ja samoilla ehdoilla luottolaitoksen ja valtion kesken; tai
 - 35 prosenttia lainapääomasta, jos tappiot kantaa ensin valtio ja vasta sen jälkeen luottolaitokset (ensivastuutakaus); ja
 - kun lainan määrä pienenee ajan mittaan kummassakin edellä mainitussa tapauksessa esimerkiksi lainan takaisinmaksun alkaessa, takauksen kattaman määrän on pienennettävä samassa suhteessa.
- g. Takaus voi koskea sekä investointeja että käyttöpääomaa varten otettuja lainoja.
- h. Takaus voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa (yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa ⁽²³⁾ tarkoitettulla tavalla) 31. joulukuuta 2019. Laina voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät ole vaikeuksissa, ja/tai yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa 31. joulukuuta 2019 mutta joilla on myöhemmin ollut vaikeuksia tai jotka ovat myöhemmin joutuneet vaikeuksiin covid-19-epidemian vuoksi.

⁽²²⁾ Likviditeettisuunnitelmaan voi sisältyä sekä käyttöpääoma- että investointikustannuksia.

⁽²³⁾ Ks. Määritelmä, joka vahvistetaan tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviin perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17 päivänä kesäkuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1) 2 artiklan 18 kohdassa.

3.3. Lainojen korkotukina myönnettävä tuki

26. Jotta voidaan varmistaa likviditeetin saanti yrityksille, joilla on siitä äkillinen puute, rajoitetuksi ajaksi ja rajoitetulle lainamäärälle myönnettävät korkotuet voivat olla nykytilanteessa tarkoituksenmukainen, tarpeellinen ja kohdennettu ratkaisu. Samalle lainapääomalle ei ole mahdollista saada kumuloidusti sekä 3.2 että 3.3 jakson nojalla myönnettyä tukea.
27. Komissio pitää julkisille lainoille korkotukina myönnettävää valtiontukea sisämarkkinoille soveltuvana SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a. Lainat voidaan myöntää alennetuilla koroilla, jotka ovat vähintään yhtä suuret kuin 1. tammikuuta 2020 sovellettu peruskorko (komission julkaisema 1 vuoden IBOR tai vastaava ⁽²⁴⁾), johon on lisätty seuraavassa taulukossa esitetyt luottoriskimarginaalit:

Tuensaaja-tyyppi	Luottoriskimarginaali lainalle, jonka maturiteetti on 1 vuosi	Luottoriskimarginaali lainalle, jonka maturiteetti on 2–3 vuotta	Luottoriskimarginaali lainalle, jonka maturiteetti on 4–6 vuotta
Pk-yritykset	25bps ⁽²⁵⁾	50bps ⁽²⁶⁾	100bps
Suuret yritykset	50bps	100bps	200bps

- b. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltiot voivat ilmoittaa ohjelmista, jotka perustuvat edellä olevaan taulukkoon mutta joissa voidaan mukauttaa maturiteettia, hinnoittelua ja takausten kattavuutta (esimerkiksi siten, että takaus ei ole yhtä kattava, jos lainalla on pidempi maturiteetti).
- c. Lainasopimukset allekirjoitetaan viimeistään 31. joulukuuta 2020, ja niiden enimmäismaturiteetti on kuusi vuotta.
- d. Sellaisissa lainoissa, jotka erääntyvät 31. joulukuuta 2020 jälkeen:
- lainapääoman määrä on enintään tuensaajan palkkamenot kaksinkertaisina (mukaan luettuina sosiaaliturvamaksut sekä kustannukset sellaisesta henkilöstöstä, joka työskentelee yrityksen tiloissa mutta muodollisesti alihankkijan palkkaamana) vuonna 2019 tai viimeisenä vuonna, jolta tietoja on saatavilla. Tammikuun 1. päivänä 2019 tai sen jälkeen perustettujen yritysten lainapääoman enimmäismäärä ei saa olla suurempi kuin ensimmäisten kahden toimintavuoden arvioidut palkkamenot; tai
 - 25 prosenttia tuensaajan kokonaisliikevaihdosta vuonna 2019; tai
 - asianmukaisilla perusteilla ja tuensaajan likviditeettitarpeistaan antaman oman ilmoituksen perusteella ⁽²⁷⁾ lainapääoman määrää voidaan korottaa pk-yritysten likviditeettitarpeiden kattamiseksi myöntämisaikakohdasta seuraavien 18 kuukauden ajaksi ja suurten yritysten likviditeettitarpeiden kattamiseksi myöntämisaikakohdasta seuraavien 12 kuukauden ajaksi.
- e. Viimeistään 31. joulukuuta 2020 erääntyvien lainojen lainapääoman määrä voi olla 27 kohdan d alakohdassa tarkoitettua määrää suurempi asianmukaisilla perusteilla ja edellyttäen, että tuen oikeasuhteisuus on edelleen varmistettu.
- f. Laina voi liittyä sekä investointeja että käyttöpääomaa koskeviin tarpeisiin.
- g. Laina voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa (yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa ⁽²⁸⁾ tarkoitettulla tavalla) 31. joulukuuta 2019. Laina voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät ole vaikeuksissa, ja/tai yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa 31. joulukuuta 2019 mutta joilla on myöhemmin ollut vaikeuksia tai jotka ovat myöhemmin joutuneet vaikeuksiin covid-19-epidemian vuoksi.

⁽²⁴⁾ Peruskorot lasketaan viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta annetun komission tiedonannon (EUVL C 14, 19.1.2008, s. 6) mukaisesti ja julkaistaan kilpailun pääosaston verkkosivustolla osoitteessa https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

⁽²⁵⁾ Vähimmäiskokonaiskoron (peruskorko plus luottoriskimarginaalit) olisi oltava vähintään 10 peruspistettä vuodessa.

⁽²⁶⁾ Vähimmäiskokonaiskoron (peruskorko plus luottoriskimarginaalit) olisi oltava vähintään 10 peruspistettä vuodessa.

⁽²⁷⁾ Likviditeettitarpeisiin voi sisältyä sekä käyttöpääomaa että investointikustannuksia.

⁽²⁸⁾ Ks. Määritelmä, joka vahvistetaan tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17 päivänä kesäkuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1) 2 artiklan 18 kohdassa.

3.4. Takauksina ja luottolaitosten tai muiden rahoituslaitosten kautta kanavoitavina lainoina myönnettävä tuki

28. Tämän tiedonannon 3.2 jakson ja 3.3. jakson mukaista julkisten takausten ja alennettujen korkojen muodossa olevaa tukea voidaan myöntää äkillisestä likviditeetin puutteesta kärsiville yrityksille suoraan tai luottolaitosten ja muiden rahoituksen välittäjinä toimivien rahoituslaitosten kautta. Jälkimmäisessä tapauksessa on noudatettava jäljempänä esitettyjä edellytyksiä.
29. Vaikka tällainen tuki suunnataan suoraan yrityksille, joilla on äkillinen puute likviditeetistä, eikä luottolaitoksille tai muille rahoituslaitoksille, siitä saattaa koitua epäsuoraa etua viimeksi mainituille. Tällaisella välillisellä tuella ei kuitenkaan pyritä säilyttämään tai palauttamaan luottolaitosten elinkelpoisuutta, likviditeettiä tai vakavaraisuutta. Sen vuoksi komissio katsoo, ettei tällaista tukea pitäisi katsoa pankkien elvytys- ja kriisintarkaisudirektiivin 2 artiklan 1 kohdan 28 alakohdan ja yhteisestä kriisintarkaisumekanismista annetun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 29 kohdan mukaiseksi poikkeukselliseksi julkiseksi rahoitustueksi eikä sitä pitäisi arvioida pankkialaan sovellettavien valtioneuvoston sääntöjen perusteella ⁽²⁹⁾.
30. Joka tapauksessa on aiheellista ottaa käyttöön tiettyjä suoja-toimia, jotka koskevat luottolaitoksille tai muille rahoituslaitoksille mahdollisesti koituvaa välillistä tukea, kilpailun kohtuuttoman vääristymisen rajoittamiseksi.
31. Luottolaitosten tai muiden rahoituslaitosten olisi siirrettävä mahdollisimman kattavasti julkisesta takauksesta tai lainojen korkotuista saatavat edut tai korot lopullisille tuensaajille. Rahoituksen välittäjän on pystyttävä osoittamaan, että sillä on käytössään menetelmä, jolla varmistetaan, että kaikki edut siirretään mahdollisimman kattavasti lopullisille tuensaajille suurempina rahoitusmäärinä, riskialttiimpina salkkuina, pienempinä vakuusvaatimuksina, pienempinä takauspalkkioina tai alhaisempina korkoina. Takausmaksun saa veloittaa, jos on olemassa lakisäätöinen velvoite pidentää pk-yritysten olemassa olevien lainojen maturiteettia.

3.5. Lyhytaikaiset vientiluottovakuutukset

32. Lyhytaikaisista vientiluottovakuutuksista annetussa komission tiedonannossa ⁽³⁰⁾ todetaan, että markkinariskejä ei voida kattaa jäsenvaltioiden tukemalla vientiluottovakuutuksella ⁽³¹⁾. Tämänhetkisen epidemian vuoksi ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tietyissä maissa markkinariskejä koskevaa vakuutus-suojaa ei ole tilapäisesti saatavilla ⁽³²⁾.
33. Tässä yhteydessä jäsenvaltiot voivat komission mukaan osoittaa markkinoiden puutteen esittämällä riittävät todisteet siitä, ettei yksityisiltä vakuutusmarkkinoilta saa vakuutus-suojaa. Edellä mainitun tiedonannon 18 kohdan d alakohdassa tarkoitettua muuta kuin markkinariskejä koskevan poikkeuksen käyttö katsotaan joka tapauksessa perustelluksi, jos
- suuri ja tunnettu kansainvälisillä markkinoilla toimiva yksityinen vientiluottovakuutus-antaja ja kansallinen luottovakuutus-antaja esittävät todisteet vakuutus-suojan puutteesta; tai
 - vähintään neljä vakiintunutta viejää jäsenvaltiossa esittää todisteet siitä, että vakuutus-antajat kieltäytyvät tarjoamasta vakuutus-suojaa tietyille toimille.

4. SEURANTA JA RAPORTOINTI

34. Jäsenvaltioiden on julkaistava merkitykselliset tiedot ⁽³³⁾ jokaisesta tämän tiedonannon nojalla myönnetystä yksittäisestä tuesta kattavalla valtioneuvoston verkkosivustolla 12 kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä.

⁽²⁹⁾ Ks. näiden tilapäisten puitteiden 6 kohta.

⁽³⁰⁾ EUVL C 392, 19.12.2012, s. 1.

⁽³¹⁾ Markkinariskeillä tarkoitetaan edellä mainitun tiedonannon liitteessä lueteltuihin maihin sijoittautuneisiin julkisiin ja yksityisiin velallisiin liittyviä kaupallisia ja poliittisia riskejä, joiden enimmäisriskikausi on alle kaksi vuotta.

⁽³²⁾ Tiedonannon 4.2 jaksossa kuvaillaan poikkeuksia markkinariskien määritelmään väliaikaisesti muiden kuin markkinariskien osalta, ja 4.3 jaksossa esitetään edellytykset väliaikaisesti muiden kuin markkinariskien kattamiseen tarkoitettua vakuutus-suojan tarjoamiselle. Tiedonannon 5 jaksossa esitetään menettelyä koskevat vaatimukset erityisesti siitä, milloin ilmoitusta vaaditaan ja minkä tasoisia todisteita edellytetään.

⁽³³⁾ Tiedot, joita vaaditaan 17. kesäkuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 liitteessä III, 25. kesäkuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 702/2014 liitteessä III ja 16. joulukuuta 2014 annetun komission asetuksen (EU) N:o 1388/2014 liitteessä III.

35. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosikertomukset ⁽³⁴⁾.
36. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 31. joulukuuta 2020 luettelot tämän tiedonannon mukaisesti hyväksytyjen ohjelmien perusteella käyttöön otetuista toimenpiteistä.
37. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän tiedonannon mukaisesti myönnetystä tuesta pidetään yksityiskohtaisesti kirjaa. Kirjanpitoon on sisällyttävä kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen sen toteamiseksi, että tarvittavia edellytyksiä on noudatettu, ja se on säilytettävä 10 vuoden ajan tuen myöntämisestä ja toimitettava pyydettyä komissiolle.
38. Komissio voi pyytää lisätietoja myönnetystä tuesta tarkistaakseen, onko tukitoimenpiteen hyväksymistä koskevassa komission päätöksessä asetettuja ehtoja noudatettu.

5. LOPPUMÄÄRÄYKSET

39. Komissio soveltaa tätä tiedonantoa 19. maaliskuuta 2020 alkaen ottaen huomioon covid-19-epidemian taloudelliset vaikutukset, jotka edellyttivät välittömiä toimia. Tämän tiedonannon perusteena ovat tämänhetkiset poikkeukselliset olosuhteet, ja sitä ei sovelleta 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen. Komissio voi tarkastella tiedonantoa uudelleen ennen kyseistä päivää tärkeiden kilpailupoliittisten tai taloudellisten syiden vuoksi. Tarvittaessa komissio voi myös esittää selvennyksiä yksittäisiin kysymyksiin soveltamastaan lähestymistavasta.
40. Komissio soveltaa tämän tiedonannon säännöksiä kaikkiin asianomaisiin ilmoitettuihin toimenpiteisiin 19. maaliskuuta 2020 alkaen, vaikka kyseisistä toimenpiteistä olisi ilmoitettu jo ennen kyseistä päivää.
41. Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen ⁽³⁵⁾ mukaisesti komissio soveltaa ilmoittamattomaan tukeen
 - a. tätä tiedonantoa, jos tuki on myönnetty 1. helmikuuta 2020 jälkeen;
 - b. kaikissa muissa tapauksissa tuen myöntämishetkellä sovellettuja sääntöjä.
42. Komissio varmistaa läheisessä yhteistyössä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa, että päätökset tehdään nopeasti sen jälkeen, kun selkeä ja täydellinen ilmoitus tässä tiedonannossa tarkoitetuista toimenpiteistä on tehty. Jäsenvaltioiden olisi mahdollisimman aikaisin ja kattavasti ilmoitettava komissiolle aikeistaan ottaa tällaisia toimenpiteitä käyttöön ja esitettävä niihin liittyvät suunnitelmat. Komissio antaa jäsenvaltioille ohjausta ja apua tässä prosessissa.

⁽³⁴⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁵⁾ EUVL C 119, 22.5.2002, s. 22.